

COEDUQUEM

en la diversitat
des de l'educació musical

1.- Dades i presentació del Centre

C.A.E.P. "CASTELLA" (escola pública)

Plaça Castella, núm. 8

Barcelona 08001

Telèfon: 93.302 08 35

Fax: 93.302 08 35

e-mail: a8001832@xtec.net

Susagna Berenguer i Viñas e-mail: sberenguerv@uoc.edu

"La riquesa de la nostra escola és la Multiculturalitat"

El C.A.E.P "Castella" té més d'un 90% d'alumnat nouvingut, si bé un tant per cent considerable d'aquest alumnat ja és nascut aquí, les seves famílies provenen de països ben diversos. El bagatge cultural de la nostra escola és divers i plural.

El projecte es proposa millorar l'autoestima de l'alumnat, com a mesura per afavorir la coeducació i garantir-ne un dels aspectes claus, l'autoestima.

Com és ben sabut, la nostra cultura patriarcal (i la de tots els països del món) transmet un rols socialment construïts i acceptats. Les expectatives són diferents segons se sigui dona o home.

L'alumnat de la nostra escola prové de diferents cultures i, si bé totes les cultures presents parteixen de models patriarcals, en algunes cultures la menysvaloració de la dona és encara més acceptada i reforçada.

2.- Títol de Projecte

"Coeduquem en la diversitat (multiculturalitat) des de l'educació musical i l'expressió, afavorint l'autoestima de l'alumnat."

3.- Justificació

Fixem-nos en un exemple ben senzill, clarificador del projecte que ens ocupa i comú en la majoria de cultures existents: “Tradicionalment els papers actius els han desenvolupat els homes i els passius s’han reservat a les dones”. En conseqüència, no hi ha valors socials per preparar les dones per a l’acció. *BRANDEN.N diu l’autoestima és una necessitat humana fonamental, és el factor central que fa madurar la personalitat i prepara per a l’acció.*

Per tant, l’autoestima de les dones és més baixa degut al rol que la societat li ha relegat, els models amb què s’identifiquen les nenes parteixen d’aquesta prèvia. Generalment l’autoestima dels homes és alta i els nens s’hi identifiquen amb facilitat. És el que s’anomena “el peix que es mossega la cua”.

Segons diferents dades recollides en els centres d’atenció primària s’acostumen a atendre més casos depressius en dones que en homes.

Però malgrat l’autoestima masculina vingui reforçada des de tots els aspectes i àmbits, també hi ha malalties que són primordialment masculines com l’alcoholisme i altres psicopaties, aquestes també són atribuïdes a una manca d’autoestima.

A més a més, la societat està canviant, per una banda estem vivint uns canvis socials en les maneres de viure acceleradíssims i per altra el que s’anomena societat del coneixement o de la informació. La societat canvia però no ho fa de manera homogènia ni ordenada, hem de preparar persones amb un elevat grau d’autonomia, amb capacitat de canvi i adaptació, amb capacitat d’iniciativa i d’acció, amb capacitat d’establir relacions positives amb les altres, amb capacitat de cooperació. Això manifesta i evidencia la necessitat de formar persones en **valors coeducatius** i vetllant ben d’a prop les capacitats més directament vinculades a l’**autoestima**.

La música desperta una gran riquesa d’emocions, una qualitat de la música és la seva capacitat per emocionar. El projecte vol aprofitar aquesta eina per facilitar l’expressió d’emocions, sentiments, actituds... atès que amb la posada en escena i la interpretació, volem garantir el reconeixement social i treballar, directament, les concepcions positives de l’alumnat.

4.- Descripció del Projecte

4.1- Antecedents

“La rondalla” es va formar com a mesura d’atenció a la diversitat en el curs 03-04, va ser fruit del Projecte Europeu INternational Clues for Understanding in Schools with Interculturally Valid Education (INCLUSIVE) que tenia com a objectiu treballar la inclusió i la cooperació en les Institucions educatives. Per participar en el projecte es van rebre uns diners, amb aquests diners es van adquirir els instruments de la rondalla.

Els progressos que fa l’alumnat són considerables, especialment en el treball dels valors coeducatius, i l’educació musical.

La interpretació musical i el cant, són activitats que potencien el treball individual, el treball de grup i cooperatiu, sense afavorir la competitivitat. És a partir de les representacions i del reconeixement de la pròpia persona, davant el grup, amb el grup, davant els i les altres, amb el reconeixement que configurem el nostre autoconcepte.

4.2- Marc general del projecte

El projecte s’emmarca en el context escola, l’educació en valors és tasca de tot el centre, en un dels trets d’identitat del P.E.C l’escola es defineix coeducadora afavorint una educació que valora indistintament l’actuació i l’aportació social i cultural de les dones i els homes, que no estereotipa aptituds, ni actituds i en la que es reconeix i es respecta la diferència sense silenciar-la, ni jerarquitzar-la.

El projecte vol contribuir al treball transversal de l’educació en valors coeducatius, per tal de fomentar un desenvolupament personal, social i emocional integral de l’alumnat

Com hem dit en la justificació, aquest projecte és desenvoluparà des de l’àrea de música i més concretament en “la Rondalla “. Tot i que incidirà directament en la vida del centre, mitjançant l’alumnat (CM i CS) membres actius, tot l’alumnat, l’especialista de música i la comissió Intercultural. La rondalla està vinculada a la realitat del centre, forma part de la vida de l’escola i participa en esdeveniments festius i commemoratius (8 de març, des d’aquest curs), a més a més també participa en la vida cultural del districte de Ciutat Vella i realitza actuacions en diferents escoles, casals d’avis, etc.

Els i les rondallistes estan orgullosos, perquè ser rondallista vol dir ser responsable.

4.3- Recursos

El Centre degut a la manca d'espais, no disposa d'aula de música. Per pal·liar aquesta mancança hem pintat petits pentagrames a les aules i cada aula té el seu petit racó musical, no hem de sortir de les aules, la música és dins i fora, ens acompanya sempre.

A la rondalla disposem de 4 bandúrries, 6 llaüts, 4 guitarres, diferents instruments de percussió, material Orff i flautes. Aquest material es guarda en un passadís-vestíbul del Centre, penjant els instruments als penjadors.

En aquest mateix vestíbul, sala d'assaig de la rondalla, hi tenim un piano, de moment encara no el podem tocar perquè està desafinat. Però ja ens fa companyia.

La Rondalla està formada per alumnes de Cicle Mitjà i Superior, i alumnes d'E.S.O (exalumnes de l'escola). L'horari és cada dimecres, de 16h30' a 18h, durant tot el curs escolar.

5.- Objectius:

A) Referits a aprenentatges

- Afavorir l'expressió de l'alumnat en tots els aspectes a través de la música, potenciant l'educació intercultural, des de la tolerància i el respecte
- Desenvolupar la sensibilitat per apreciar les qualitats estètiques i sonores, pròpies, i dels instruments,
- Aprendre cançons molt senzilles, tonades i cantarelles de les diferents cultures.
- Expressar i comunicar emocions i vivències i realitzar processos propis de creació artística mitjançant la dimensió musical
- Comprendre i usar els elements bàsics de la notació musical, formules rítmiques com a mitjà de representació, expressió i coneixement de les idees musicals, tant pròpies com dels altres
- Adquirir un repertori musical adequat a l'alumnat i acord a les possibilitats instrumentals

B) Referits a actituds, valors i normes

- Promoure l'adquisició d'hàbits coeducatius, tant socials que faciliten la convivència, com els de treball que afavoreixen l'autonomia.
  - Fomentar el treball individual, el treball en grup i promoure el treball cooperatiu.
  - Fomentar l'esperit crític i les capacitats de discussió i de decisió.
  - Aconseguir que l'alumnat tingui una actitud interessada i activa davant els aprenentatges, afavorint l'aprenentatge significatiu.
  - Aconseguir una actitud respectuosa i col·laboradora davant els alumnes amb diferents nivells d'aprenentatge, respectant la evolució individual i col·lectiva.
  - Potenciar actituds com "tenir cura", del propi cos, dels altres, dels instruments.
  - Fomentar un ensenyament en el qual es desenvolupin la iniciativa, la recerca, la creativitat i l'expressió de les pròpia personalitat.
  - Fomentar la valoració crítica de la interpretació individual col·lectiva
  - Promoure la interpretació musical en públic per tal de recolzar l'equilibri emocional, l'autonomia personal i gaudir de reconeixement, afavorint l'autoestima,
  - Inserir l'acció educativa en el nostre context socio-cultural i potenciar la relació amb la societat, difondre el nostre treball a la nostra escola, al barri i a la ciutat.
  - Promocionar un paper actiu, per part de l'alumnat, en la vida general del centre.
  - Participar en activitats culturals, educatives i reivindicatives, en àrees mancades d'atenció, proposades per institucions (entitats culturals i/o benèfiques, Centre de Recursos, associació de Veïns, Administració central i local...) de manera solidària i responsable, sempre que siguin coherents amb el PEC i en Pla Anual de Centre i hi puguin tenir cabuda.
  - Compensar amb les diferents actuacions i participacions abans esmentades, la limitació que suposa l'àmbit escolar.
  - Convidar a les famílies a alguna sessió per establir lligams de contacte i implicar-los en el procés, afavorint punts de contacte en la línia coeducativa.

- Afavorir una actitud oberta, respectuosa i crítica davant l'entorn social tan divers que compartim
- Adoptar actituds de solidaritat i tolerància per superar tot tipus de discriminacions i prejudicis.
- Potenciar un tarannà obert, democràtic i participatiu, defugint l'autoritarisme i la competitivitat.
- Potenciar el desenvolupament integral de la personalitat
- Afavorir una actitud oberta, respectuosa i integradora davant les diverses llengües, cultures, manifestacions artístiques, especialment musicals que convivim.

6.- Aspectes a desenvolupar

El projecte és desenvoluparà en el treball del dia a dia a través de:

6.1) les sessions de treball

La prioritat de la rondalla és donar resposta a l'atenció a la diversitat, aquesta per una banda afavoreix una educació més individualitzada i, per l'altra, suposa l'acceptació per part de tot l'alumnat participant del fet que no som iguals i que és necessari acceptar i respectar aquestes diferències.

Les accions que es deriven dels objectius es concretaran en les sessions de treball. I en el dia a dia.

Iniciarem el treball a partir de l'**assemblea-cercle** (on cada nena i cada nen podrà explicar el seu procés i podrà comptar amb el **compromís** del grup). A l'assemblea es faran les propostes de treball i per desenvolupar-les sempre partirem del **treball cooperatiu** i l'**aprenentatge significatiu**

6.2) La interpretació musical

La interpretació musical permetrà compensar la limitació que suposa l'àmbit escolar i afavorir l'autoestima (recolzar l'equilibri emocional, l'autonomia personal i gaudir de reconeixement).

Es realitzaran:

- Concerts: participant en activitats culturals, educatives i commemoratives (especialment, 8 de març i 25 de novembre); en àrees mancades d'atenció,

proposades per institucions (entitats culturals i/o benèfiques, Centre de Recursos, associació de Veïns, Administració central i local...) de manera solidària i responsable, sempre que siguin coherents amb el PEC i en Pla Anual de Centre i hi puguin tenir cabuda.

- Sessions obertes a les famílies. Convidarem a les famílies a sessions d'assaig de la rondalla, per establir lligams de contacte i implicar-los en el procés, afavorint punts de contacte en la línia coeducativa.

6.3) La implicació dels diferents agents

Per afavorir la participació de l'alumnat a la rondalla, cal un bon seguiment des de la tutoria i la coordinació amb l'especialista de música.

La interrelació dels diferents agents és importantíssima. La implicació de l'equip docent és indispensable, sigui des de la comissió intercultural, des de la tutoria....

Dins l'alumnat hi ha col·lectius que són més reticents a les activitats extraescolars per part de nenes, especialment en algunes cultures. També cal dir que sovint hi ha nenes (en ocasions nens) no poden venir perquè han de vigilar els germans i germanes.

7.- Integració en el currículum

Els trets d'identitat definits en el PEC la nostra escola es manifesta coeducativa i d'acord amb els principis d'igualtat de drets i no discriminació es proporciona un ensenyament dins un marc de coeducació que suposa:

- Superar els rols de sexe establerts per la societat
- Educar en la igualtat acceptant les diferències
- Respectar la individualitat amb una actitud compensadora i basada en el respecte a la singularitat.

8.- Col·lectius que hi participen

L'especialista de música

La comissió intercultural

L'equip docent.

L'equip directiu

Les famílies

E.x alumnes

CRP "Ciutat Vella"

9.- Alumnat participant

Alumnes de Cicle Mitjà i Superior
E.S.O (ex alumnes)

10.- PROPOSTA DE DESENVOLUPAMENT I TEMPORITZACIÓ

Curs	Col·lectius que hi participen	Accions prioritàries	Metodologia	Avaluació
06-07	L'especialista de música La comissió intercultural L'equip docent. L'equip directiu Els familiars. Ex- alumnes CRP "Ciutat Vella"	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidar un petit repertori musical - Promoure concerts i activitats, dins i fora l'entorn escolar. - Participar en festes i actes commemoratius(8 de març, 25 nov...) - Implicar a les famílies en el procés 	<ul style="list-style-type: none"> - Assemblea-cercle - El treball cooperatiu - L'aprenentatge significatiu 	<ul style="list-style-type: none"> - El nivell de participació dels diferents col·lectius (assistència i permanència per part de nenes de cultures no occidentals a la "rondalla" - Anàlisi de resultats: (valors coeducatis, autoestima i aprenentatges musicals. - El grau de satisfacció dels i de les rondallistes - Els aplaudiments
07-08	L'especialista de música La comissió intercultural L'equip docent. L'equip directiu Els familiars. Ex- alumnes CRP "Ciutat Vella"	<ul style="list-style-type: none"> - Ampliar el repertori musical - Promoure concerts i activitats, dins i fora l'entorn escolar. - Participar en festes i actes commemoratius(8 de març, 25 nov...) - Implicar a les famílies en el procés - Buscar 	<ul style="list-style-type: none"> - Assemblea-cercle - El treball cooperatiu - L'aprenentatge significatiu 	<ul style="list-style-type: none"> - El nivell de participació dels diferents col·lectius (assistència i permanència per part de nenes de cultures no occidentals a la "rondalla" - Anàlisi de resultats: (valors coeducatis, autoestima i aprenentatges musicals.

		experiències similars en altres centres.		- El grau de satisfacció dels i de les rondallistes - Els aplaudiments
--	--	--	--	---

Curs	Col·lectius que hi participen	Accions prioritàries	Metodologia	Avaluació
08-09	L'especialista de música La comissió intercultural L'equip docent. L'equip directiu Els familiars. Ex- alumnes CRP "Ciutat Vella"	<ul style="list-style-type: none"> - Ampliar el repertori musical - Promoure concerts i activitats, dins i fora l'entorn escolar. - Participar en festes i actes commemoratius(8 de març, 25 nov...) en el procés - Comparar experiències similars en d'altres centres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Assemblea-cercle - El treball cooperatiu - L'aprenentatge significatiu 	<ul style="list-style-type: none"> - El nivell de participació dels diferents col·lectius (assistència i permanència per part de nenes de cultures no occidentals a la "rondalla" - Anàlisis de resultats: (valors coeducatis, autoestima i aprenentatges musicals. - El grau de satisfacció dels i de les rondallistes - Els aplaudiments

11.- Criteris i indicadors d'avaluació

Durant tot el procés es durà a terme una avaluació contínua i se seguirà un procés de retroalimentació, per tal de reconduir el procés sempre que calgui.

Un cop acabat el Pla, es portarà a terme una avaluació per determinar els resultats assolits així com els efectes i les repercussions que s'han produït.

Aquesta avaluació inclourà :

- El grau d'assoliment dels objectius plantejats
- Una valoració de les actuacions i interpretacions en públic dutes a terme dins el curs escolar
- El nivell de participació dels diferents col·lectius
- Assistència i permanència per part de nenes de cultures no occidentals a la "rondalla"
- Anàlisi de resultats:

Valors coeducatius
Autoestima
Aprentatges musicals

Barcelona, 23 de març de 2006

Bibliografia

BRANDEN N.(2000). *La Psicología de la Autoestima*. Paidós.

CARPENA, A. (2003): *Educación socioemocional en la etapa de primaria*. Eumo-Octaedro

JOHNSON, D. y JOHNSON R. (1999): *Aprender Juntos y Solos*. Aique

RUÉ, J. (1991): *El treball cooperatiu, l'organització social de l'ensenyament-aprenentatge*. Barcanova.

SASTRE, Genoveva; MORENO, Montserrat; DE MIGUEL, María Jesús (2002) *Aprendizaje emocional y resolución de conflictos en la Enseñanza Primaria*, Gedisa.